

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Kleuterschool Sint-Agnes te Antwerpen

Hoofdstructuur bao

Pedagogisch geheel

Instellingsnummer 11213

Instelling Vrije Kleuterschool

directeurs Suzanne ONGHENA – Chantal BLEYENS

adres Oudestraat 119 - 2660 HOBOKEN

telefoon 03-827.65.64

fax 03-825.47.23

e-mail htz.kleuters@skynet.be

website/URL

Bestuur van de instelling 104661 - VZW OZCS Zuid-Antwerpen te KONTICH

adres Gemeenteplein 8 - 2550 KONTICH

Scholengemeenschap 121459 - Katholiek Basisonderwijs Hoboken te HOBOKEN

adres Dokter Coenstraat 18 - 2660 HOBOKEN

CLB 114942 - Vrij CLB De Wissel Antwerpen te DEURNE

adres Hallershofstraat 7 - 2100 DEURNE

Dagen van het doorlichtingsbezoek 14/03/2011, 15/03/2011, 17/03/2011, 18/03/2011

Einddatum van het doorlichtingsbezoek 18/03/2011

Datum bespreking verslag met de instelling 06/05/2011

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Frans De Bie

Teamleden Eddy Lamberts

Deskundige(n) behorend tot de administratie nihil

Externe deskundige(n) nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	6
2.1 Leergebieden in de focus	6
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	6
3. KENMERKEN VAN DE SCHOOL	6
4. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?	7
4.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	7
4.2 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie	8
5. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	9
5.1 Personeelsbeheer	9
5.2 Professionalisering	9
5.3 Materieel beleid	10
5.4 Welzijn	10
5.5 Curriculum	10
5.6 Begeleiding	10
6. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	13
7. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	14
7.1 Wat doet de school goed?	14
7.2 Wat kan de school verbeteren?	15
7.3 Wat moet de school verbeteren?	15
8. ADVIES	16
9. REGELING VOOR HET VERVOLG	16

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Zij deed dit in het kader van haar opdracht zoals bepaald in het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of de instelling op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of de instelling zelfstandig de tekorten kan remediëren.

De onderwijsinspectie maakt gebruik van de mogelijkheid om het toezicht op de erkenningsvoorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid afzonderlijk uit te voeren. Dit impliceert dat het advies in dit verslag betrekking heeft op alle erkenningsvoorwaarden behalve de voorwaarden die het welzijnsbeleid betreffen (hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid).

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, de doorlichtingsbezoeken en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie leergebieden en procesindicatoren of procesvariabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens de doorlichtingsbezoeken.

Tijdens de doorlichtingsbezoeken verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op de volledige instelling of op één of meerdere structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Enkel bij een ongunstig advies adviseert de onderwijsinspectie of de instelling zelfstandig de vastgestelde tekorten kan remediëren.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde viseert het verslag en stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

De Vrije Kleuterschool Sint-Agnes telt vier vestigingsplaatsen die verspreid liggen in Hoboken. De leerlingenpopulatie van elke vestigingsplaats is min of meer een afspiegeling van de wijk waarin zij gelegen is. De laatste jaren kregen de meeste vestigingsplaatsen een multicultureel karakter. Heel wat kleuters komen uit gezinnen met een zwakke sociale achtergrond en uit gezinnen waar het Nederlands niet de thuistaal is.

Zowel voor Nederlands als voor wiskundige initiatie wijzen de vaststellingen erop dat de school de decretale ontwikkelingsdoelen in voldoende mate nastreeft en zo voldoet aan haar maatschappelijke verplichtingen. Ze gaf de aanzet om leeropbrengsten en feedbackgegevens aan te grijpen voor de bewaking van de onderwijskwaliteit.

Bij de dagelijkse planning baseren de leraren zich in hoofdzaak op een koepel eigen referentiekader. Zij bouwen stelselmatig aan graduele thema- en projectmappen, groeilijnen en hoekverrijkingsfiches. Zowel het koepel eigen referentiekader als de leerplannen zijn hierbij richtinggevend. De leraren stelden onder meer voor wiskundige woordenschat begrippenlijsten op, maar bewaken nog in beperkte mate of de begrippen al dan niet door de kleuters verworven werden. Het afbakenen van thematische streefwoordenschat is veeleer leraarafhankelijk.

Zowel Nederlands als wiskundige initiatie worden geïntegreerd in het totaalaanbod. De interactie tussen de leraren en de kleuters is van een behoorlijk niveau. Zowel de passieve als de actieve taalvaardigheid en de wiskundige basisvaardigheden rond getallen, meten en de verkenning van de ruimte worden bevorderd. De meeste leraren maken van hun klas een krachtige en goed gestructureerde leeromgeving met uitdagende themahoeken en -materialen. Deze sluiten meestal aan bij de leefwereld van de kleuters. Gaandeweg oefenen de kleuters hun zelfredzaamheid met het keuzebord en in enkele klassen met stappenplannen. De school beschikt over een veelzijdige materialenbank met leermiddelen die inspelen op de behoeften van de kleuters. Er zijn groeikansen om sommige hoeken nog beter af te stemmen op wiskundige initiatie en om de klasinterne basisuitrusting voor meten, wegen en tellen op punt te stellen.

De opgestarte vernieuwingstrajecten worden begeleid door pedagogische begeleiders, die de leraren coachen en hun deskundigheid verhogen. Met teamgerichte en individuele nascholingen focussen de leraren zich op de schoolprioriteiten. Het kleuternetwerk van de scholengemeenschap biedt kansen voor de uitwisseling van expertise tussen de scholen. Leraren kunnen in andere scholen gaan hospiteren. Binnen de school wordt de aanwezige expertise nog niet optimaal benut. De geplande verhuis van twee vestigingsplaatsen daagt de school uit om de specifieke expertise van elke vestigingsplaats aan te wenden bij de interne deskundigheidsbevordering.

Als voorbereiding op de overstap naar de lagere school legt de school de klemtoon van de leerbegeleiding op eerstelijnszorg voor de jongere kleuters en op eerste- en tweedelijnszorg voor de oudere kleuters. De leerbegeleiding wordt uitgebouwd op basis van een goede beeldvorming. De leraren volgen de kleuters op met een doorgedreven observatie. Ze registreren hun bevindingen in een kindvolgsysteem. Tijdens multidisciplinair overleg bespreken ze de kleuters met een specifieke onderwijsbehoefte. De school leert werken met een handelingsplanmatige aanpak.

De schoolleiding is er ondanks de relatief frequente personeelsswissels in geslaagd om een coherent team van meestal toegewijde professionals op te bouwen, dat gelijkgericht werkt en streeft naar continuïteit en samenhang. Recente wijzigingen in de scholengemeenschap hebben een effect op de samenstelling en de taakinvulling van de huidige schoolleiding.

Deze school is het vertrouwen van de ouders en de overheid waard. Ze is in staat om haar eigen groeipad autonoom uit te stippelen. De toewijding van de schoolleiding, het zorgteam en de leraren staat garant voor een gestage positieve evolutie. Het inspectieteam rondt deze doorlichting dan ook af met een gunstig advies en wenst het schoolteam succes toe bij de verdere kwaliteitsvolle uitbouw van de school.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

2.1 Leergebieden in de focus

Kleuteronderwijs

Nederlands

wiskundige initiatie

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Personeel

Professionalisering

Deskundigheidsbevordering

Onderwijs

Begeleiding

Leerbegeleiding

3. KENMERKEN VAN DE SCHOOL

- onstabiel personeelsbestand (opeenvolgende wissels, veel tijdelijke vervangingen)
- groot aantal leerlingen met leerachterstand
- stijgend aantal GOK-leerlingen
- toename ouders met vervangingsinkomen
- grote groep Nederlandsonkundigen
- betekenisvolle aanwezigheid van leerlingen met specifieke noden
- toename moeders niet in het bezit van een diploma secundair onderwijs
- vier vestigingsplaatsen

4. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde leergebieden volgende vaststellingen op:

4.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet

Vaststellingen

- De school kent de laatste jaren een toenemende instroom van taalarme kleuters en van kleuters uit gezinnen waar het Nederlands niet de thuistaal is. Deze situatie vraagt van het lerarenteam een bijzondere aandacht voor de ontwikkeling van de taalvaardigheid. Taalvaardigheid is dan ook een prioriteit in het gelijke onderwijskansenbeleid van de school.
- De leeropbrengst kan afgeleid worden uit een aantal outputgegevens waaronder de resultaten van de genormeerde testen, de observatiegegevens en de beschikbare gegevens uit het vervolgonderwijs. Deze outputgegevens, gekoppeld aan onder meer een degelijke planning, de opbouw van een krachtige onderwijs- en leeromgeving, de volgehouden aandacht voor een uitdagend taalmilieu en een efficiënte zorgverlening zijn indicaties die erop wijzen dat de school de decretale ontwikkelingsdoelen voor Nederlands in voldoende mate nastreeft en zodoende aan haar maatschappelijke verplichtingen voldoet.
- De leraren baseren zich voor de dagelijkse planning van de activiteiten in hoofdzaak op een koepelregerend referentiekader, dat ze gelijkgericht gebruiken en waarvan ze het doelenaanbod systematisch bewaken. Het leerplan is hiervoor in mindere mate richtinggevend. Daarnaast werken de leraren stelselmatig aan de uitbouw van hoekverrijkingsfiches en thema- en projectmappen op basis van zowel het koepelregerend referentiekader als het leerplan. Met groeilijnen bewaken de leraren de continuïteit en de graduele opbouw tussen de opeenvolgende klassen.
- Bij de planning, de voorbereiding en de uitwerking van thema's en projecten hebben de leraren aandacht voor de leefwereld van de kleuters. Ook voor occasioneel onderwijs is ruimte. Nederlands wordt geïntegreerd in het totaalaanbod, wat de samenhang tussen de domeinen en de verschillende leergebieden bewerkstelligt. Het gebruik van thematische streefwoordenschat is veeleer leraarafhankelijk.
- De meeste leraren brengen dialogen op gang in een veilig klasklimaat, waarbij ze de taalvaardigheid stimuleren met open vragen en een bemoedigende ondersteuning. Hierbij gebruiken ze een keurige voorbeeldtaal. Ze schakelen gevarieerde werkvormen in die het luisteren en het spreken bevorderen. Een woordkunstenaar engageert zich om maandelijks in alle klassen een verhaal te vertellen. Ook buitenschools nemen de kleuters af en toe deel aan talige culturele activiteiten. Door het gebruik van verteltassen, die samen met de ouders worden uitgewerkt en waarover zij uitvoering worden geïnformeerd, leggen de leraren een brug tussen de school en het gezin.
- In de meeste klassen groeien de hoeken mee met de uitwerking van een thema. Ze worden verrijkt met materialen die de kleuters uitnodigen tot exploratie, fantasievolle interactie en het uiten van hun scheppingsdrang. Ondanks de vele mooie initiatieven hebben sommige leraren nog kansen om in de hoeken taalstimulerende materialen en opdrachten gericht op taalverwerving aan te bieden.

- De meeste klassen beschikken over een goed uitgebouwde boekenhoek. De leraren kunnen ook rekenen op een ruime voorraad boeken in de materialenbank. De presentatie van de boeken kan in sommige gevallen nog efficiënter. Af en toe brengen de kleuters een bezoek aan de lokale bibliotheek. In de luisterhoek kunnen zij zelfstandig luisteren naar verhalen op cd. De leraren stelden hiervoor een uitgebreide collectie luisterverhalen samen. In de schrijf- of letterhoek zijn allerlei didactische materialen en hulpmiddelen aanwezig om de ontluikende geletterdheid te bevorderen. Met peuter- en kleuterschrijfdans leggen de leraren samen met de leraar lichamelijke opvoeding de basis voor een goede schrijfmotoriek.
- De leraren beschikken in elke vestigingsplaats over een uitgebreide materialenbank, waarvan de inventaris online geraadpleegd kan worden. Ze verrijken aangekochte materialen met zelfgemaakte toepassingen en ontwerpen materialen die beantwoorden aan de noden van het doelpubliek.
- In een aantal klassen worden stappenplannen gebruikt om de zelfredzaamheid van kleuters te stimuleren. Zij leren gaandeweg werken met een keuzebord, dat richting geeft aan het zelfsturend leren in de verschillende hoeken. Het daarbij aansluitende dikkeduimenbord, dat aanzet tot zelfevaluatie en –reflectie, wordt nog niet helemaal gelijkgericht gebruikt. De mate waarin de kleuters uitgedaagd worden om – zo nodig met hulp van andere kleuters of met stappenplannen - zelfstandig problemen op te lossen verschilt van klas tot klas.
- De school waakt over een goede visuele ondersteuning. De meeste klassen beschikken over een gradueel opgebouwd pictogrammenaanbod en bieden ondersteuning met aan de leeftijd aangepaste kalenders, prenten, vertelplaten en foto's.
- De leraren screenen de ontwikkeling van de taalvaardigheid met gerichte observaties. De observatiegegevens registreren ze in een kindvolgsysteem en gebruiken ze om de kleuters indien nodig bij te sturen.

4.2 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie

Voldoet

Vaststellingen

- De leeropbrengst die de school in het kader van wiskundige initiatie bereikt, kan afgeleid worden uit de eerder genoemde outputgegevens en kwaliteitskenmerken. Deze zijn indicaties dat de school de decretale ontwikkelingsdoelen voor wiskundige initiatie in voldoende mate nastreeft en zodoende aan haar maatschappelijke verplichtingen voldoet.
- Voor de planning van wiskundige initiatie wordt dezelfde thematische werkwijze gebruikt als beschreven bij Nederlands. Wiskundige initiatie wordt geïntegreerd in het totaalaanbod. De aandacht voor de domeinen is evenwichtig. Er zijn, enkele leraren uitgezonderd, nog groeikansen om de leerplandoelen voor wiskundige initiatie systematischer in de dagelijkse planning op te nemen.
- Op basis van feedback uit het vervolgonderwijs heeft de school met ondersteuning van de pedagogische begeleidingsdienst en met de nodige nascholing een groeitraject uitgewerkt voor het aanleren van wiskundige begrippen. Het ontbreekt de school nog aan een systeem om er op toe te zien dat deze begrippen door alle kleuters verworven worden.

- De leraren bewaken de continuïteit rond wiskundige initiatie. Ze stelden samen met de pedagogische begeleidingsdienst rond een aantal aspecten groeilijnen en gradueel opgebouwde hoekverrijkingsfiches op. Bij een aantal hoekenfiches met aanknopingspunten rond wiskundige initiatie zijn zowel doelen uit het koepeligen referentiekader als uit het leerplan opgenomen. Uit de observaties blijkt dat niet alle in de hoekenfiches opgegeven basismaterialen in de hoeken aanwezig zijn en dat niet alle hoeken die zich daartoe lenen optimaal verrijkt worden met materialen die het wiskundig inzicht verdiepen.
- Door de meestal krachtige leeromgevingen bieden de leraren hun kleuters kansen om de hen omringende wereld in het kader van ontluikend wiskundig inzicht explorerend te verkennen, zowel voor wat de getallenkennis, het meten met natuurlijke maten als de verkenning van de ruimte betreft. Dode momenten worden voorkomen met o.a. wiskundige tussendoortjes. De goed gestructureerde klassen bevorderen de oriëntatie in de ruimte. Tijdens de dagelijkse rituelen maken de kleuters kennis met verschillende aspecten van de tijd. De gradueel opgebouwde kalenders en tijdlijnen bieden de nodige visuele ondersteuning. Ze worden in de meeste klassen gelijkgericht gebruikt, hoewel de daglijn niet in alle klassen even functioneel ingeschakeld wordt. Aftelkalenders zijn nog niet ingeburgerd. In sommige klassen ontbreken enkele basistoestellen om onder meer te meten, te wegen en te tellen.
- De materialenbank is ook voor wiskundige initiatie rijk voorzien van gradueel opgebouwde didactische materialen. Lovenswaardig is de moeite die de leraren zich getroosten om de aangekochte materialen in functie van de behoeften van de kleuters met eigen aanvullingen te optimaliseren en om zelf waardevolle didactische materialen aan te maken.
- De ontwikkeling van de wiskundige vaardigheden wordt via observaties opgevolgd. Hierover rapporteren de leraren tijdens oudergesprekken. Met een puzzelvolgsysteem bewaakt de school de puzzelvaardigheden van haar kleuters. Het systeem biedt de mogelijkheid om de ouders te informeren wanneer een kleuter een nieuw puzzelniveau bereikt.

5. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert volgende vaststellingen op:

5.1 Personeelsbeheer

5.2 Professionalisering

5.2.1 Aanvangsbegeleiding

5.2.2 Deskundigheidsbevordering

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid
- ontwikkeling.

Vaststellingen

- De school neemt de professionalisering van haar leraren ter harte. Op basis van de schoolprioriteiten op korte en middellange termijn en inspeland op de onderwijsbehoeften van de kleuters ontwikkelde ze een nascholingsplan. Dit plan brengt per schooljaar zowel de individuele nascholingen als de teamgerichte vormingen in kaart. Functioneringsgesprekken met de schoolleiding geven aanleiding tot geïndividualiseerde ontwikkelingstrajecten. De meeste leraren scholen zich regelmatig bij. De verworven kennis wordt op de personeelsvergaderingen gemultipliceerd.
- De pedagogische begeleiders spelen een cruciale rol in de permanente professionalisering van het team, dat van nabij gecoacht wordt bij de introductie van enkele belangrijke onderwijsvernieuwingen. Ze begeleiden o.a. de uitwerking van themadossiers, groeilijnen en hoekenfiches en de uitbouw van het kleuternetwerk. Inspeland op terugkoppeling uit de lagere school zette de school een teamgericht vernieuwingstraject rond wiskundige initiatie op. Het leverde al enkele bruikbare resultaten op, zoals de graduele begrippenlijst voor wiskundige initiatie en de zelfgemaakte wiskundige opdrachtenkaarten.
- De school heeft op het ogenblik van de doorlichting door enkele contextfactoren met een zekere instabiliteit van het team – en in het bijzonder het zorgteam - te maken, wat een extra grote druk op de schoolleiding legt. Regelmatig moeten nieuwe leraren ingepast worden. Gelukkig kunnen zij rekenen op collegiale ondersteuning, o.a. van de leraren van parallelklassen en van de zorgcoördinator. Bovendien worden de beginnende leraren tijdens de eerste jaren van nabij opgevolgd door een pedagogische begeleider. De school heeft nog groeikansen om nieuwe leraren meer vertrouwd te maken met de doelgroep en met het omgaan met diversiteit.
- De pedagogische raad bundelt de krachten van de vier vestigingsplaatsen en fungeert als een denktank die beleidsvoorbereidende en –uitvoerende taken opneemt en als een platform voor de uitwisseling van voorstellen en ideeën fungeert. Deze raad geeft impulsen om de gelijkgerichtheid en de continuïteit in de verschillende vestigingsplaatsen te bevorderen.
- De school werkt binnen de scholengemeenschap mee aan de uitbouw van een kleuternetwerk. Dit geeft de leraren de kans om in andere scholen over het muurtje te gaan kijken en om expertise uit te wisselen. Zo introduceerde de school naar aanleiding van een uitwisseling onder meer het kamishibai-theater en de verteltafels.
- Hoewel de school beschikt over heel wat bekwame professionals, gebruikt ze de aanwezige expertise nog niet optimaal voor de interne deskundigheidsbevordering.

5.3 Materieel beleid

5.4 Welzijn

5.5 Curriculum

5.6 Begeleiding

5.6.1 *Afstemming tussen school en CLB of andere partners*

5.6.2 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid.

Vaststellingen

- De heterogene leerlingenpopulatie met een groot aantal kleuters met taal-, leer- en ontwikkelingsproblemen of met een kansarme thuiscultuur vraagt van de school een krachtig zorgbeleid. Ze engageert zich om alle kleuters een brede basis mee te geven, zodat ze de beste kansen hebben om in het vervolgonderwijs te slagen. Het hoofddoel van de leerbegeleiding is zorg op maat, met de klemtoon op eerstelijnszorg voor de jongere kleuters en eerste- en tweedelijnszorg voor de vier- en vijfjarige kleuters.
- Het gelijkeonderwijskansenbeleid biedt een belangrijke impuls voor het zorgbeleid. De zorgzame wijze waarop de school haar beginsituatieanalyse uitvoerde, doelen en acties koos en uitvoerde en nadien evalueerde toont dit aan. De pijlers zijn intercultureel onderwijs, taalvaardigheid, ouderbetrokkenheid en preventie en remediëring. Verschillende acties zijn ondertussen stevig in de schoolpraktijk verankerd.
- Het zorgteam bestaat uit een deeltijdse zorgcoördinator, die de zorg op schoolniveau coördineert, een zorgleraar die eveneens op schoolniveau fungeert en enkele zorgleraren die vooral op kindniveau remediëren en aan een vestigingsplaats verbonden zijn. Een nieuwe deeltijdse zorgcoördinator wordt momenteel ingewerkt.
- De leraren scheppen een veilig klasklimaat waarin de kleuters zich al doende en in dialoog met de leraren en andere kleuters kunnen ontplooien. De meeste klassen zijn krachtige onderwijs- en leeromgevingen die differentiatie en remediëring bevorderen. Ze zijn overzichtelijk gestructureerd en bieden een ordelijke, uitnodigende aanblik. De hoeken zijn meestal aangeduid met gradueel opgebouwde bewegwijzering en worden per thema verrijkt met een gevarieerd materialenaanbod. Gaandeweg leren de kleuters zichzelf aan te sturen met het keuzebord en in enkele klassen met stappenplannen, wat de leraren de mogelijkheid geeft om zich vooral te focussen op kleuters die extra aandacht nodig hebben. Zowel de zwakkere als de sterkere kleuters kunnen rekenen op een onderwijs- en materialenaanbod op maat.
- De klasleraren zijn verantwoordelijk voor de eerstelijnszorg. De zorgleraren focussen zich tot aan de paasvakantie op de vijfjarige kleuters, die ze samen met de klasleraar voorbereiden op de lagere school. Ze werken zowel klasintern als –extern, zowel individueel als in kleine groepen. Af en toe wisselen de zorgleraar en de klasleraar van rol. Na de paasvakantie verschuiven de zorgleraren hun focus naar de vierjarige kleuters.
- Jaarlijks voorzien de leraren van de oudste kleuters integratiemomenten met enkele lagere scholen. Sommige elementen zoals kalenders en visuele voorstellingen uit de kleuterschool stromen door naar de lagere school in vestigingsplaatsen waar beide niveaus naast elkaar ingericht worden.
- Vanuit regelmatig uitgevoerde observaties worden de kleuters door de kleuterleraren gescreend op welbevinden, betrokkenheid en op een aantal competenties. Bij ontwikkelingsproblemen komt ook de zorgcoördinator in de klas observaties uitvoeren. Alle resultaten worden geregistreerd in een kindvolgsysteem.

- Op basis van dit kindvolgsysteem bespreken de klasleraar, de zorgcoördinator en de zorgleraar tijdens het pre-multidisciplinair overleg alle kleuters. Het multidisciplinair overleg richt zich op de kleuters waarvoor een interventie van het CLB verwacht wordt. Indien relevant worden de ouders uitgenodigd, eventueel bijgestaan door een intercultureel medewerker. Bij ernstige leer-, gedrags- of ontwikkelingsproblemen tracht de school via handelingsplanmatig werken tot een oplossing te komen. Eventuele zorginitiatieven worden afgesproken en in kaart gebracht. De ondernomen acties worden op een volgende multidisciplinair overleg geëvalueerd. Kleuters voor wie de lagere school te vroeg komt, krijgen het advies om de derde kleuterklas over te doen. In enkele gevallen worden kleuters doorverwezen naar het buitengewoon onderwijs. De verschillende zorgdocumenten zijn nog niet optimaal op elkaar afgestemd.
- In overleg met het CLB werd bij een schoolrijpheidstest de normering aangepast in functie van de mogelijkheden van het doelpubliek. Dit bemoeilijkt een vergelijking van de eigen resultaten met die van andere vergelijkbare kleuterscholen.
- De school spant zich in om de ouders zoveel mogelijk bij het onderwijs te betrekken en neemt hiertoe een aantal gerichte initiatieven. De oudercontacten en de individuele informele of formele gesprekken worden niet alleen aangegrepen om de ouders te informeren maar ook om probleemsituaties bespreekbaar te maken.
- De continuïteit van de zorgwerking staat door recente personeelswijzigingen enigszins onder druk. Het opleiden van nieuwe zorgleraren vraagt veel energie. Toch slaagt het zorgteam erin om de zorgopdracht naar behoren uit te voeren.

6. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

- De school beschikt over een grote autonomie. Ze ontwikkelde een krachtig beleidsvoerend vermogen met de klemtoon op gedeeld leiderschap. Bij het nemen van beslissingen ligt de focus op de belangen van de kleuters en streeft de schoolleiding naar consensus. Ze werkt vanuit een visie waarin overleg, wederzijds respect, responsabilisering van de leraren en vertrouwen in de professionaliteit sleutelbegrippen zijn. De gelijkgerichte werking en de continuïteit in de verticale opbouw zijn resultaten van deze werkwijze. De pedagogische begeleiders spelen een belangrijke ondersteunende rol.
- Recente evoluties in de scholengemeenschap maken dat de schoolleiding in handen is van een team van twee deeltijdse directeurs en een beleidsondersteuner. De takenverdeling kon nog niet helemaal uitgeklaard worden.
- De brug naar het schoolteam wordt gevormd door de pedagogische raad, waarin de schoolleiding en afgevaardigden van de vestigingsplaatsen zetelen. Het is een platform waarbinnen de schoolleiding haar visie kan verduidelijken en de afgevaardigden de kans krijgen om mee na te denken over het schoolbeleid. Aansluitend op de pedagogische raad fungeert de personeelsvergadering als een overlegplatform waarbij alle leraren betrokken worden. Zowel de schoolleiding, de pedagogische raad als de personeelsvergadering hebben een impact op het bepalen van de schoolprioriteiten op korte en middellange termijn. Er bestaat eensgezindheid over de te varen koers.
- Hoewel de school geen formeel talenbeleid voert, kan ze enkele waardevolle initiatieven voorleggen die wijzen op een impliciet talenbeleid. Ze zet mensen en middelen in om de kleuters taalvaardiger te maken en investeert in teamgerichte en individuele nascholing rond Nederlands. Om de communicatie met de ouders via ouderbrieven en aankondigingsborden te verbeteren, gebruikt de school pictogrammen en een sobere, eenduidige taal. Ze doet er alles aan om de ouders zoveel mogelijk bij het schoolleven te betrekken. De ouders worden intensief voorbereid op de verteltassen en ingeschakeld bij schoolactiviteiten. Pogingen om ouders naar lessen Nederlands te leiden moesten door externe contextfactoren voortijdig gestopt worden.
- De school neemt gepaste maatregelen in het kader van kleuterparticipatie. Langdurig afwezige kleuters worden opgevolgd door de schoolleiding en krijgen een huisbezoek van een leraar. De school sensibiliseert de ouders om de kleuters op tijd naar school te brengen.
- De geplande nieuwbouw en de samensmelting van enkele vestigingsplaatsen zorgen zowel bij de leraren als de ouders voor enige onrust. De school staat voor de uitdaging om deze veranderingen soepel te laten verlopen en om de eigenheid en de expertise van de verschillende deelteams te integreren in de nieuwe constellatie. Het inspectieteam vertrouwt erop dat de samenhang, de gelijkgerichtheid en de positieve houding van het huidige team voldoende garanties bieden voor een vlotte overgang.
- Het personeelsbeleid is en blijft een voortdurende bekommernis van de schoolleiding. De relatieve instabiliteit van het schoolteam, in het bijzonder het zorgteam, heeft vooral met externe contextfactoren zoals afstand en beschikbaarheid te maken, hoewel ook de confrontatie met de noden van de leerlingenpopulatie sommige nieuwkomers afschrikt. Enkele vaste waarden zorgen voor de nodige continuïteit.
- De school gaf de aanzet om wiskundige initiatie op basis van observatiegegevens en feedbackgegevens uit de lagere school bij te sturen en evalueert haar inspanningen in de verschillende overlegplatformen. Er zijn nog groeikansen om met een volgehouden analyse van de leeropbrengsten, met regelmatige tevredenheidsonderzoeken en met de gezamenlijke analyse van de feedbackgegevens uit de lagere school het outputbeleid op schoolniveau verder op punt te stellen.

7. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

7.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- de gezamenlijke opbouw van thema- en projectdossiers.
- de systematische uitwerking van hoekenfiches.
- de krachtige onderwijs- en leeromgeving in de meeste klassen.
- de thematische hoekverrijking in de meeste klassen.
- de volgehouden aandacht voor vertellen.
- de aandacht voor de graduele opbouw van de wiskundige woordenschat.
- de visuele ondersteuning met pictogrammen en afbeeldingen.
- de ontwikkeling van de zelfredzaamheid met behulp van stappenplannen.
- de gradueel opgebouwde zelfsturing met het keuzebord.
- het puzzelvolgsysteem en de bijhorende rapportering.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- de beeldvorming op basis van een degelijke observatie.
- de eerste- en tweedelijnszorg op maat en vanuit een heldere zorgvisie.
- de uitbouw van een multifunctionele materialenbank in alle vestigingsplaatsen.
- de ordelijke, goed gestructureerde en aantrekkelijke klassen.
- de deskundigheidsbevordering op basis van de schoolprioriteiten.
- de deelname aan een expertisenetwerk binnen de eigen scholengemeenschap.
- de ondersteuning van de onderwijsvernieuwingen door de pedagogische begeleiders.

Wat betreft het algemeen beleid:

- de coherentie van het schoolteam.
- het krachtig beleidsvoerend vermogen.
- het gedeelde leiderschap.
- de aandacht voor gelijkgerichtheid en continuïteit in de aanpak.
- de functionele overlegorganen en sturingsmechanismen.
- de gefaseerde implementatie van de zelfgekozen vernieuwingstrajecten.
- de maatregelen ter ondersteuning van de communicatie met de ouders.
- de ouderbetrokkenheid bij de uitwerking van de verteltassen.

7.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- het gebruik van de leerplannen bij de dagelijkse planning.
- de hoekverrijking in functie van taalverwerving en wiskundige initiatie in enkele klassen.
- de aandacht voor thematische streefwoordenschat.
- de gespreksconventies bij kringgesprekken.
- de bewaking van de wiskundige begrippen.
- de permanente beschikbaarheid van enkele basismaterialen voor wiskundige initiatie.
- het gelijkgerichte gebruik van de tijdkaders.
- de hoekaanduidingen in enkele klassen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- de inschakeling van de in de school aanwezige expertise bij de interne deskundigheidsbevordering.
- de deskundigheidsbevordering rond 'omgaan met diversiteit'.
- de ontwikkeling van initiatieven om nieuwe leraren vertrouwd te maken met de doelgroep.
- de harmonisering van de verschillende documenten rond leerbegeleiding.

Wat betreft het algemeen beleid:

- het outputbeleid in het kader van de integrale kwaliteitszorg.
- de afspraken rond instructietaal.

7.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- nihil

8. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG

voor de volledige instelling.

9. REGELING VOOR HET VERVOLG

Nihil

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Frans De Bie

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: